

Les homilies del Papa a Santa Marta

► En les seves ja famoses declaracions a la revista *La Civiltà Cattolica*, el papa Francesc diu: «Sense gent no puc viure, necessito viure la vida al costat dels altres». I quan explica perquè es va fer jesuïta, diu que el varen atreure tres coses de la Companyia de Jesús: el tarannà missioner, la comunitat i la disciplina.

«Des de sempre havia buscat la comunitat. No em veia només com a sacerdot: tinc necessitat de comunitat. I ho deixa clar el fet d'haver-me quedat a Santa Marta, en una de les habitacions dels hostes.» Una expressió més d'aquest sentit comunitari del Papa és l'eucaristia que celebra a la capella de la residència cada matí a les 7 hores, amb una breu homilia que fa ell mateix, i sovint —com mostra la foto— envoltat de sacerdots que concelebrin amb ell i també de laics i laiques que participen a la missa.

EDITORIAL

Les declaracions del papa Francesc

Dues declaracions del papa Francesc han estat notícia recentment: les que ha fet al P. Antonio Spadaro, director de *La Civiltà Cattolica*, i les que ha fet a Eugenio Scalfari, fundador i durant molts anys director del diari italià *La Repubblica*. Totes dues entrevistes impressionen pel diàleg obert i amigable del Sant Pare amb els seus entrevistadors. Un diàleg en un clima de senzillesa i franquesa.

Aquestes dues entrevistes donen unes claus per entendre per on es desenvoluparà el pontificat del nou Sant Pare, la qual cosa explica el relliu que hi han donat els mitjans de comunicació.

El papa Francesc —com ja havia dit abans d'aquestes declaracions— vol una Església missionera i pobra. No li fa por que els cristians esdevinguin una minoria en el món, perquè sovint les minories són les que aporten una força de transformació. Això ja ho havia dit Benet XVI. Però Francesc vol, sobretot, que els cristians siguin ferment, que siguin un llevat en el món d'avui. Vol que l'Es-

glésia catòlica del present i de l'immediat futur tingui un esperit missioner i obert, que dialogui amb la cultura actual i doni testimoni de Jesucrist i del seu Evangelí. No vol fer proselitisme, entès com una coacció a la consciència de les persones, que seria una ofensa a la seva llibertat i a la seva consciència. Però també confia en la força d'atracció del testimoni, és a dir, d'una vida coherent amb l'Evangelí.

Francesc vol una Església profundament solidària amb el món —amb els joves, els ancians, amb les dones...—, seguint l'esperit del Concili Vaticà II, i en concret del document titulat *Gaudium et Spes*, que comença amb aquestes paraules: «Les joies i esperances, les tristesses i les angoixes dels homes d'avui, dels pobres sobretot i de tots els qui sofreixen, són també les joies i les esperances, les tristesses i les angoixes dels deixebles del Crist.»

Aquesta és la línia d'un pontificat que està suscitant un gran interès i moltes esperances.

PARAULA I VIDA

Honorem els beats màrtirs d'Urgell (II)

Continuem la coneixença dels màrtirs originaris del nostre Bisbat d'Urgell, beatificats el passat diumenge 13 a la ciutat de Tarragona.

EI P. ANTONI CARMANIU I MERCADER, C.M. sacerdot paül o de la Missió. Havia nascut a Rialp (Pallars Sobirà) el 17 d'abril de 1860 i fou martiritzat a Llavorsí el 17 d'agost de 1936. Entrà al Seminari d'Urgell el 1872 i al cap de set anys s'incorporà al Noviciat dels Missioners Paüls. Va professar el 1881 i fou ordenat de prevere el 1885. Destinat primer a Mallorca i després a Barcelona. Fou Superior de les cases de Figueres, Bellpuig i Rialp, on hi estigué divuit anys, i es va dedicar a la predicació d'exercicis als sacerdots i ordenands, i a la confessió. Tenia un gran amor a les Missions populars. El P. Antoni es trobava a Barcelona en esclatar la revolució de 1936 i va poder fugir cap a Lleida, i, després d'haver estat algun temps amb els seus, va intentar passar a França. En ser per Estaon, fou detingut, vexat i se l'endugueren en direcció cap a Sort. A Llavorsí el van afusellar, essent endutes les seves restes pel riu Noguera-Pallaresa. Va voler morir mirant la cara dels assassins i dient-los: «*Us perdono. Visca Crist Rei! Ja podeu tirar!*»

EI P. ROBERT (JOAN) GRAU I BULLICH, O.S.B. fou monjo de Montserrat, nascut a Coll de Nargó el 14 d'abril de 1895 i martiritzat a Barcelona el 5 de gener de 1937. Ingressà al monestir de Montserrat quan tenia 15 anys, vestí l'hàbit i professà solemnement el 21 d'octubre de 1917. Fou ordenat sacerdot el 1920 i poc després anà a Palestina. L'any 1922 fou designat Prefecte de col·legials, i Prior de l'Abat Marçet des de l'any 1928, havent de portar ell mateix el monestir en absència de l'Abat que era a Amèrica i Terra Santa. Entre altres treballs intel·lectuals, traduí al català l'obra de Marmion «*Jesucrist, ideal del monjo*». Presidí també l'organització de les festes jubilaris de l'any 1931.

EI P. JOAN ROCA i BOSCH, O.S.B. fou monjo de Montserrat, nascut a Guissona l'11 de juliol de 1884 i martiritzat a Barcelona, Pedralbes, el 19 d'agost de 1936. Ingressà a Montserrat amb 13 anys i un cop ordenat sacerdot fou destinat al Santuari d'El Miracle. Del 1913 al 1916 fou prefecte d'escolans, i després durant un any fou Majordom. El 1917 el Foment de Pietat Catalana edità la traducció que havia fet de «*La Perla de les Virtuts, una exhortació al jove catòlic*», del jesuïta Adolf de Doss. Durant 10 anys fou Superior de la Casa dependent de Montserrat a Nàpols. Després demanà passar a la congregació benedictina brasilera, però el 1930 retornà a Montserrat, i amb humilitat acceptà d'ocupar durant un any el darrer lloc dels sacerdots.

EI P. RAIMON (ANTONI) LLADÓS i SALUD, O.S.B. monjo de Montserrat, nasqué a Lluçars (Vilanova de Meià), el 15 de desembre de 1881 i fou martiritzat a Barbastro el 28 d'agost de 1936. Cursà estudis als clarretians i al Seminari, i va ingressar als tretze anys a Montserrat. Professà l'any 1898 i va ser sacerdot el 1906. Va exercir de mestre de novicis i l'any 1931, a petició del prior d'El Pueyo, va anar al monestir aragonès a dirigir l'escola d'aspirants. Vetllà per ells amb una cura especial quan, monjos i col·legials, foren portats a la presó, on estaven també els clarretians i el bisbe de Barbastro, i compartiren la consciència martirial. El dia 28 d'agost de 1936 els monjos foren portats al camí de Berbegal, on foren executats. Ell portava a la butxaca una creu. Mesos abans, a la pregunta de les benedictines de Lumbier: «*Tindria vostè valor per morir màrtir?*», va respondre: «*No ho sé, però si arribava el moment i Déu em concedia aquesta gràcia, quina sort per a mi morir per Crist!*»

† Joan-Enric Vives
Arquebisbe d'Urgell

ENTREVISTA

▶ CARLES TORNER

Poesia i fe

L'escriptor Carles Torner, director de la revista *Qüestions de Vida Cristiana* i professor de la Facultat de Comunicació Blanquerna (URL), ha participat aquest estiu al Festival del Llibre d'Edimburg —on va presentar poemes seus traduïts en l'antologia *Six Catalan Poets*— i també en un intercanvi poètic a Eslovènia. La seva poesia està lligada a la fe.

De quina manera l'experiència internacional d'Església que va tenir en el passat l'acompanya en aquests intercanvis de poesia?

La visita a Eslovènia m'ha fet reviure moltes coses. Allí vaig participar a la meua primera trobada internacional amb el MUEC: ens vam reunir estudiants catòlics d'arreu d'Europa a l'abadia cistercenca de Stična, el 1985. A Eslovènia, llavors dins Iugoslàvia, podien viatjar-hi estudiants de les dues Europes i hi vaig conèixer la lluita dels cristians sota els règims comunistes.

I després hi va tornar...

Sí, hi vaig tornar com a president del MIEC, el 1989, quan Solidarnosc ja havia guanyat les eleccions i estàvem tots de festa, tot i que encara faltaven mesos perquè caigués el mur de Berlín. I anys més tard, durant la guerra de Bòsnia, vaig tornar a Eslovènia en missions del PEN per ajudar els escriptors víctimes de la guerra.

Com l'ajuda a créixer en la fe, la poesia?

Llegir Carner, Ribba, Maragall, Espriu, Marçal (o Emily Dickinson, sant Joan de la Creu...) és per a mi inseparable de la recerca espiritual. Em donen ales. Les figures bíbliques de sobte se't fan vives en el present: per això tinc poemes sobre el gest d'Abraham d'abaixar el punyal, sobre les entranyes de Maria i Elisabet, sobre el mutisme de Zacaries...

Òscar Bardají i Martí

JESÚS DE NATZARET

La resurrecció de Jesús, fonament de la fe

«**P**erò si Crist no ha ressuscitat, llavors la nostra predicació és buida i la vostra fe no té sentit. A més, nosaltres resultem falsos testimonis de Déu, perquè contra Déu hem testimoniats que ell ha ressuscitat el Crist» (1Co 15,14s). Amb aquestes paraules, sant Pau posa dràsticament en relleu quina importància té per al missatge cristià en el seu conjunt la fe en la resurrecció de Jesucrist: n'és el fonament.

La fe cristiana s'aguanta o cau amb la veritat del testimoni que segons el qual Crist va ressuscitar d'entre els morts. Si això s'elimina, es poden, certament, recollir de la tradició cristiana encara una sèrie d'idees notables sobre Déu i sobre l'home, sobre l'ésser de l'home i sobre el seu haver de ser —una mena de concepció religiosa del món—, però la fe cristiana és morta.

Tan sols si Jesús va ressuscitar succeï una cosa verament nova que canvia el món i la situació de l'home. Llavors ell, Jesús, esdevé el criteri del qual ens podem fiar. Perquè llavors Déu s'ha manifestat de debò.

Per això, en la nostra recerca sobre la figura de Jesús, la resurrecció és el punt decisiu. Si Jesús va existir solament en el passat o si, en canvi, existeix també en el present —això depèn de la resurrecció. En el sí o no a aquesta pregunta, hom no es pronuncia sobre un esdeveniment individual al costat d'altres, sinó sobre la figura de Jesús com a tal.

Joseph Ratzinger-Benedict XVI

(*Jesús de Natzaret*, 2a part, Ed. Claret)

HECHOS DE VIDA

«Haz bien y no mires a quien»

Un adolescente que vendia mercaderies de limpieza de casa en casa tenia hambre. En la próxima casa pediría un pedazo de pan. Pero sus nervios le traicionaron. Le abrió la puerta una encantadora mujer joven. En vez de pan, pidió un vaso de agua. Y ella pensó que sería mejor un gran vaso de leche. Al decirle qué le debía, contestó:

—«Nada. Mi madre nos enseñó que no aceptáramos nada por pequeñas acciones». El chico dijo: «Se lo agradezco de todo corazón.»

Años después, la mujer enfermó. Fue enviada a un gran hospital. Se requirió la presencia de un especialista, el Dr. Howard Kelly. Al verla, la reconoció de inmediato, pero no dijo nada. Investigó su caso y encontró la solución para su salud.

El doctor Kelly pidió a la administración del hospital la factura. La pagó y la mandó a la habitación de la paciente. Ella, temiendo que no tendría el dinero suficiente, la abrió. Al final de la factura había unas letras que decían:

—«Pagado. Hace muchos años usted la pagó con "un vaso grande de leche" a un joven vendedor que tenía hambre. Firmado: Dr. Howard Kelly.»

Con lágrimas de alegría, fue a la capilla del hospital y dijo: «Gracias, Dios mío, porque a través de un corazón agradecido se ha manifestado tu amor». Después comenzó a buscar por el hospital al doctor Kelly...

«Haz el bien y no mires a quien.»

J. M. Alimbau

GAUDÍ, PEDRA I SÍMBOL

El pelicà, figura de Jesús

Sobre el portal de la caritat, a la façana del Naixement, Gaudí hi posà dues figures que es relacionen entre sí: el pelicà i l'ou amb la corona. L'ou és símbol de la vida i, per tant, de la resurrecció de Jesús. (La tradició de l'ou de Pasqua, tan arrelada en els països de tradició ortodoxa, que també és a la base de les mones de Pasqua catalanes, es relaciona amb la resurrecció de Jesús).

El color daurat de l'ou indica que Jesús és de condició divina, i les lletres vermelles amb l'anagrama JHS pintades a l'ou assenyalen la seva mort martirial a la creu. La corona és símbol de la reialesa i del poder d'Aquell que ha vençut la mort i que viu pels segles dels segles.

Al seu costat, la figura del pelicà que alimenta els seus dos pollets indefensos és signe de la donació humil de Jesús a la creu: ell, com el pelicà que, segons una creença del món antic, s'obria el pit amb el bec per tal d'alimentar els pollets, dóna plenament la seva vida. Alhora, aquest pelicà és símbol de l'eucaristia —Jesús, pa de vida que es dóna com aliment—, i per això hi ha dos àngels que distribueixen el pa eucarístic: «Pie pelicane, Jesu Domine...»

Jordi Bonet/Armand Puig

(*Arquitectura i símbol de la Sagrada Família*, Ed. Pòrtic)

LECTURES MISSA DIÀRIA

I SANTORAL

Accés al Breviari

- 21. ■ Dilluns** (lit. hores: 1a setm.) [Rm 4,20-25 / Sl: Lc 1,69-70.71-73.74-75 / Lc 12,13-21]. Santa Úrsula, vg. i mr. venerada a Colònia (s. x); sant Hilarió (s. III-IV), abat palestí; sant Caius o Gai (*Cayo*), soldat mr.
- 22. ■ Dimarts** [Rm 5,12.15b.17-19.20b-21 / Sl 39 / Lc 12,35-38]. Sant Marc, bisbe de Jerusalem i mr.; santa Maria Salomé, mare dels apòstols Jaume i Joan.
- 23. ■ Dimecres** (□ Urgell) [Rm 6,12-18 / Sl 123 / Lc 12,39-48]. Sant Joan de Capestrano (1386-1456), prev. franciscà, patró dels capellans castrens; sants Servand i Germà, mrs. a Cadis.
- 24. □ Dijous** [Rm 6,19-23 / Sl 1 / Lc 12,49-53]. Sant Antoni-Maria Claret (Sallent 1807 - Fontfreda 1870), arquebisbe de Santiago de Cuba, fund. Missioners del Cor de Maria, a Vic (CMF, 1849), i Religioses de Maria Immaculada, a Cuba (IRMI, 1855); sant Martirià, mr.
- 25. ■ Divendres** [Rm 7,18-25a / Sl 118 / Lc 12,54-59]. Sant Bernat Calbó (†1243), bisbe de Vic, abans cistercenc a Santes Creus, nat prop de Reus. Mare de Déu del Collell (apareguda el 1483; santuari a la Garrotxa).
- 26. ■ Dissabte** [Rm 8,1-11 / Sl 23 / Lc 13,1-9]. Sants Llucià i Marcià, mrs. de Nicomèdia venerats a Vic; sant Rústic, bisbe de Narbona.
- 27. ■ † Diumenge vinent**, XXX de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Sir 35,15b-17.20-22a / Sl 32 / 2Tm 4,6-8.16-18 / Lc 18,9-14]. Sant Florenci, mr.; sant Gaudiós, bisbe.

DIUMENGE XXIX DEL TEMPS DE DURANT L'ANY

▶ Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 17,8-13)

En aquells dies, els amalequites anaren a Rafidim per atacar el poble d'Israel. Moisès digué a Josuè: «Recluta homes de guerra i demà al matí surt a combatre contra els amalequites. Jo m'estaré dret dalt el turó amb la vara de Déu a la mà». Josuè complí les ordres de Moisès i començà la batalla contra els amalequites. Moisès, Aharon i Hur pujaren dalt el turó. Mentre Moisès mantenia les mans alçades, guanyava Israel, però quan abaixava les mans per reposar, guanyaven els amalequites. A la fi les mans ja li pesaven massa per poder mantenir-les alçades. Llavors li acostaren una pedra, s'hi assegué, i Aharon i Hur, un a cada banda, li aguantaven les mans. Així pogué mantenir les mans immòbils fins a la posta del sol, i Josuè derrotà els amalequites i abaté els seus homes amb l'espasa.

▶ Salm responsorial (120)

R. *L'ajuda em vindrà del Senyor, que ha fet el cel i la terra.*

Alço els ulls a les muntanyes: / d'on em vindrà l'ajuda? / L'ajuda em vindrà del Senyor, / del Senyor que ha fet cel i terra. R.

Que no deixi relliscar el teu peu, / ni s'adormi el qui et guarda. / El guardià d'Israel mai no s'adorm, / sempre vigila. R.

És el Senyor qui et guarda, el Senyor t'empara / al teu costat mateix. / De dia el sol no et farà mal, / ni la lluna de nit. R.

El Senyor et guarda en tota desgràcia, / et guarda la vida. / El Senyor guarda tots els teus passos / ara i per tots els segles. R.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu

(2Tm 3,14-4,2)

Estimat, persevera en la doctrina que has après i has acceptat amb tota confiança, recordant qui són, els qui te l'han ensenyada; des de menut coneixes les Sagrades Escripures que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació a través de la fe en Jesucrist. Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i és útil per a ensenyar, convèncer, corregir i educar en el bé, perquè l'home de Déu sigui madur, sempre a punt per a tota obra bona.

Davant de Déu i de Jesucrist, que ha de judicar els vius i els morts, i pensant en la seva manifestació i en el seu Regne, t'adverteixo formalment que proclamis la paraula de l'Evangelí: insisteix en tot moment, tant si és oportú com si no ho és, mira de convèncer la gent, reprèn, anima'ls, esperant amb tota paciència, com un mestre que sap ensenyar.

▶ Lectura de l'evangelí segons sant Lluc (Lc 18,1-8)

En aquell temps, Jesús deia als deixebles aquesta paràbola, per ensenyar que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança: «En una ciutat hi havia un jutge que desconeixia tot temor de Déu i tota consideració als homes. A la mateixa ciutat hi havia una viuda que l'anava a trobar sovint i li deia: «Feu-me justícia contra aquest home que pledeja contra mi». El jutge durant molts dies no n'hi feia cas, però a la fi pensà: «A mi no em diu res el temor de Déu ni la consideració als homes, però aquesta viuda és tan pesada que li hauré de fer justícia; si no, anirà venint aquí fins que no podré aguantar més.»

I el Senyor digué: «Fixeu-vos què diu aquest jutge sense entranyes. ¿I vosaltres creieu que Déu, ni que esperi pacientment, no farà justícia als seus elegits que li reclamen de nit i de dia? Us asseguro que els farà justícia molt aviat. Però quan el Fill de l'home vindrà, ¿creieu que trobarà fe a la terra?»

▶ Lectura del libro del Éxodo (Ex 17,8-13)

En aquellos días, Amalec vino y atacó a los israelitas en Rafidín. Moisés dijo a Josué: «Escoge unos cuantos hombres, haz una salida y ataca a Amalec. Mañana yo estaré en pie en la cima del monte, con el bastón maravilloso de Dios en la mano.»

Hizo Josué lo que le decía Moisés, y atacó a Amalec; mientras Moisés, Aarón y Jur subían a la cima del monte.

Mientras Moisés tenía en alto la mano, vencía Israel; mientras la tenía baja, vencía Amalec. Y, como le pesaban las manos, sus compañeros cogieron una piedra y se la pusieron debajo, para que se sentase; Aarón y Jur le sostenían los brazos, uno a cada lado. Así sostuvo en alto las manos hasta la puesta del sol. Josué derrotó a Amalec y a su tropa, a filo de espada.

▶ Salmo responsorial (120)

R. *El auxilio me viene del Señor, que hizo el cielo y la tierra.*

Levanto mis ojos a los montes: / ¿de dónde me vendrá el auxilio? / El auxilio me viene del Señor, / que hizo el cielo y la tierra. R.

No permitirá que resbale tu pie, / tu guardián no duerme; / no duerme ni reposa / el guardián de Israel. R.

El Señor te guarda a su sombra, / está a tu derecha; / de día el sol no te hará daño, / ni la luna de noche. R.

El Señor te guarda de todo mal, / él guarda tu alma; / el Señor guarda tus entradas y salidas, / ahora y por siempre. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a Timoteo

(2Tm 3,14-4,2)

Querido hermano:

Permanece en lo que has aprendido y se te ha confiado, sabiendo de quién lo aprendiste y que desde niño conoces la sagrada Escritura; ella puede darte la sabiduría que, por la fe en Cristo Jesús, conduce a la salvación. Toda Escritura inspirada por Dios es también útil para enseñar, para reprender, para corregir, para educar en la virtud; así el hombre de Dios estará perfectamente equipado para toda obra buena.

Ante Dios y ante Cristo Jesús, que ha de juzgar a vivos y muertos, te conjuro por su venida en majestad: proclama la palabra, insiste a tiempo y a destiempo, reprende, reprocha, exhorta, con toda paciencia y deseo de instruir.

▶ Lectura del santo evangelio según san Lucas (Lc 18,1-8)

En aquel tiempo, Jesús, para explicar a sus discípulos cómo tenían que orar siempre sin desanimarse, les propuso esta paràbola:

«Había un juez en una ciudad que ni temía a Dios ni le importaban los hombres. En la misma ciudad había una viuda que solía ir a decirle: «Hazme justicia frente a mi adversario.» Por algún tiempo se negó, pero después se dijo: «Aunque ni temo a Dios ni me importan los hombres, como esta viuda me está fastidiando, le haré justicia, no vaya a acabar pegándome en la cara.»

Y el Señor añadió:

«Fijaos en lo que dice el juez injusto; pues Dios, ¿no hará justicia a sus elegidos que le gritan día y noche?; ¿o les dará largas? Os digo que les hará justicia sin tardar. Pero, cuando venga el Hijo del hombre, ¿encontrará esta fe en la tierra?»

La faç de Jesucrist. Fragment del retaule del Salvador, de Bernat Martorell (any 1449), sobre la conversa de Jesús amb la dona samaritana (Catedral de Barcelona)

«») *Aquesta imatge parla*

COMENTARI

Hem de pregar sempre

Avi Jesús ens ensenya que hem de pregar sempre, sense perdre mai l'esperança. I ens posa l'exemple d'aquella vídua pesada i insistent que és capaç de moure a actuar a favor seu fins i tot un jutge desconsiderat i sense entranyes! Si la insistència és capaç de moure el jutge inic, com més no mourà a actuar Déu, que és just.

L'experiència ens mostra, però, que la pregària no és sempre escoltada. I això provoca en molta gent una pèrdua de confiança en la pregària i en la seva necessitat. Fins i tot alguns acaben substituint la pregària per altres succedanis: la relaxació o la interiorització.

Jesús, però, no parla de pregària com a relaxació ni interiorització, sinó de demanar, cercar i trucar a la porta de Déu (cf. Lc 11,9). La pregària que ens ensenya Jesús tampoc no duu a la pau i el benestar psicològic, sinó que porta a complir la voluntat de Déu, a perdonar i a defugir el pecat i el mal. A més, Jesús ens ensenya que hem de demanar, fonamentalment, el do de l'Esperit Sant (cf. Lc 11,13) i la justícia (cf. evangelí d'avui). La pregària que ens ensenya Jesús és una pregària compromesa amb Déu i el món.

Jesús ens ensenya a pregar sempre, amb insistència i confiament. Ell mateix ens va donar exemple quan, a més de la pregària sinagoga del dissabte, es retirava sovint a pregar de matinada i, enmig de la se-

va relació amb els altres, elevava la seva veu al Pare per lloar-lo, donar-li gràcies o demanar-li la salut i la fe dels seus. Ell mateix, a Getsemaní i a la creu, es va lliurar a la pregària, amb tons confiats, però també dramàtics. La vida sencera de Jesús es va veure marcada per la pregària.

Així ho van entendre els primers cristians: «En tota ocasió acudiu a la pregària i a la súplica i presenteu a Déu les vostres peticions acompanyades d'accions de gràcies» (Fl 4,6). La pregària cristiana brolla de la fe i fa créixer la fe. Per això Jesús ens demana: ¿Creieu que quan tornarà el Fill de l'home trobarà fe a la terra?

Jordi Latorre, SDB

Descoberta d'una església romànica a Gavet de la Conca

L'Arxiu Gavín del Monestir de les Avellaneres (Os de Balaguer) ha donat a conèixer la troballa de les restes d'una església romànica al terme municipal de Gavet de la Conca (Pallars Jussà). Les restes de l'església estan situades a Sant Salvador de Toló i concretament a la Serra de la Campaneta.

La troballa fou descoberta per Josep Pla i Josep Sansalvador mentre fotografiaven les trinxeres de la Guerra civil que hi ha en aquella zona, durant les tasques de recerca del patrimoni religiós i civil que es duu a terme des de l'Arxiu Gavín. Després d'uns mesos d'investigacions no s'ha trobat cap font d'informació que doni testimoni anterior de l'existència d'aquesta església.

Les característiques que fan pensar que es tracta de les restes d'una ermita o petita capella romànica són el seu absis semicircular orientat a l'est, les restes d'una pedra amb inscripcions, i el fet que es conservi la planta de la capella ben delimitada.

Les restes de l'església però han estat modificades en part, arran de la construcció d'una trinxera durant la Guerra civil espanyola 1936-1939. Concretament el 1938 la Serra de la Campaneta fou una de les posicions d'atac més avançades de l'exèrcit franquista al front de Catalunya. Per això en la part superior de la serra s'hi troba un conjunt de trinxeres i búnquers.

L'església, de nom i advocació desconegudes, probablement seria una ermita, situada en un lloc enlairat i mirador del territori que l'envolta. És possible que s'hi construís de forma estratègica a l'estar a prop de les ruïnes del castell i capella de Sant Vicenç de Toló.

Des de l'Arxiu Gavín ara es confia en que es cataloguin les restes, es protegeixin i es facin els possibles per recuperar la memòria d'aquest patrimoni històric.

Restauració de Sant Esteve de Pelagalls

Les obres de restauració de l'església de Sant Esteve de Pelagalls, als Plans de Sió, a la Segarra, van ser inaugurades el dissabte 14 de setembre, en un acte presidit per Mons. Joan-Enric Vives, Arquebisbe d'Urgell, que va coincidir amb la desena festa dels municipis dels Plans de Sió, que aplega onze pobles i en el qual també es va dur a terme un homenatge a Mn. Maurici Cirera, sacerdot nascut a Tiurana, que dedicà grans esforços a la promoció de l'interès i la restauració de les esglésies de la Segarra i que fou un gran activista cultural.

A l'acte, van estar presents els alcaldes d'Els Plans de Sió, Adrià Marquilles i el pedani de Pelagalls, Jordi Caus; el director dels Serveis Territorials de Cultura a Lleida de la Generalitat, Josep Borrell, i els alcaldes de Tiurana, Agramunt, Ossó de Sió, i Puigvert d'Agramunt.

També hi assistiren el Vicari general i Delegat de Patrimoni, Mn. Josep M. Mauri i el Secretari general Mn. David Codina, a més del Rector de Pelagalls, Mn. Ramon Balagué.

L'arquitecte responsable de les obres de restauració, Sr. Josep Esteve, ha explicat els treballs que s'han dut a terme a l'església en el marc del programa del Romànic Obert, un conveni de col·laboració entre l'Obra Social "La Caixa", el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i el Bisbat d'Urgell. L'obra s'ha realitzat durant els anys 2012 i 2013. S'ha restaurat la portalada, amb una intervenció de tipus conservatiu basada en una mínima intervenció per garantir la conservació a llarg termini. També s'ha dut a terme el condicionament de l'edifici, per eliminar les humitats interiors i garantir l'estabilitat estructural de l'església. S'ha efectuat una restauració del campanar, la reparació de les voltes interiors de l'església, la col·locació de canals i baixants de coberta, i la substitució de carreus a les façanes exteriors.

Després de la celebració de la missa, presidida per Mons. Vives i concelebrada per Mn. Mauri, Mn. Balagué, Mn. Codina i Mn. Jacinto Cruz, i solemnitzada per la coral de la parròquia de Guissona; la festa se seguí celebrant a l'exterior, on el grup de bastoners de Sedó, i la colla gegantera de La Fuliola i Boldú, encapçalats pels gegants Llúcia i Guillem, feren una actuació d'honor. L'actual església romànica fou consagrada el 1180. Consta d'una única nau resolta amb volta de canó, un absis semicircular a l'extrem est i una portalada a l'extrem oest. Dues capelles, una a cada costat de la nau i el campanar són elements incorporats durant el segle XVIII. Fou la primera església restaurada declarada bé d'interès cultural nacional l'any 1982 per part de la Generalitat de Catalunya.

Trobada internacional per la Pau a Roma convocada per la Comunitat de St'Egidi

Dels dies 29 de setembre a l'1 d'octubre va tenir lloc a Roma la Trobada internacional per la Pau amb l'esperit d'Assís sota el lema «El coratge de l'esperança. Religions i cultures en diàleg». És convocada i sostinguda des de fa més de 27 anys per la Comunitat de St'Egidi, el fundador de la qual és el professor i exministre Andrea Riccardi. Hi van assistir l'Arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, el Vicari general Mn. Ignasi Navarri i el Representant davant Andorra, Mn. Josep M. Mauri. També van ser presents el Cardenal Arquebisbe de Barcelona, el Degà President de la Facultat de Teologia i altres membres de la Comunitat a Catalunya encapçalats pel seu President Jaume Castro. El dilluns dia 30 van ser rebuts en audiència pel Sant Pare Francesc, i a la tarda l'Arquebisbe Vives va presidir una taula rodona de diàleg i discussió sobre «Migracions: Acollir i integrar» en la qual pren part el Cardenal Antonio Maria Vegliò, president del Pontifici Consell per als Migrants.

«Fe + Caritat = Missió»

Avui l'Església celebra el dia del DOMUND, dia de la propagació de la fe, dia especial en tot el món perquè ressoni a les noves orelles el clam de Jesús (Mt 16, 15): *Aneu per tot el món i prediqueu a tothom la Bona Nova*. Enguany se'ns presenta aquesta diada amb el lema «Fe + Caritat = Missió».

Un encàrrec és una missió a complir, i no s'encomana res a ningú en qui no tinguem confiança i creguem que ho complirà. Jesús creu en els homes i dones del món, i ens encarrega que transmetem la Bona Nova, que ell ens va portar de part del Pare.

Però, per a transmetre la fe, hem de viure-la. Tenir fe no és saber un munt de coses de l'Antic i del Nou Testament, com una història. És creure en un Déu Creador, en el seu Fill Jesús, germà nostre en la humanitat, que ens va ensenyar a viure com a germans, i creure en la força del seu Esperit, que ens ha d'ajudar a viure el que sabem i creiem.

Aquesta vivència de fe, que hem estat aprofundint durant tot aquest any, no pot realitzar-se i, doncs, no podem complir la missió de Jesús sense afegir-hi la caritat, és a dir, sense estimar. No podem estimar de debò sense veure Jesús en el rostre de l'altre. Practicar la caritat ha de ser una tasca humanitzadora, perquè va adreçada a persones amb les seves característiques particulars i possibles mancances, humanes i espirituals.

El Domund és un bon dia per a recordar tots els germans nostres missioners, que s'esforcen, en terres llunyanes, per portar a terme la gran missió de Jesús. Porten el pa material i el pa de l'esperit als qui viuen mancats de quasi tot.

Visquem la fe com cal. Fem-ho, doncs, i que la nostra senyera sigui «Fe + Caritat = Missió». Viure la fe amb caritat, és a dir, estimant, és l'única i autèntica manera de fer-ho i, per tant, és de totes les maneres de viure, la més bella.

Mn. Jaume Soy

Delegat episcopal de Missions

TEXTOS DEL PAPA FRANCESC EN EL SEU VIATGE APOSTÒLIC A BRASIL AMB OCASIÓ DE LA JMJ 2013

A la Comunitat-Favela de Varginha (25/07/2013)

«Voldria dir que l'Església, "advocada de la justícia i defensora dels pobres davant intolerables desigualtats socials i econòmiques, que clamen al cel" (Document d'Aparecida, 395), vol oferir la seva col·laboració a tota iniciativa que pugui significar un veritable desenvolupament de cada home i de tot l'home. Estimats amics, certament cal donar pa a qui té gana, és un acte de justícia. Però hi ha també una fam més profunda, la fam d'una felicitat que només Déu pot sadollar.

No hi ha una veritable promoció del bé comú, ni un veritable desenvolupament de l'home, quan s'ignoren els pilars fonamentals que sostenen una

nació, els seus béns immaterials: la vida, que és un do de Déu, un valor que sempre s'ha de tutelar i promoure, la família, fonament de la convivència i remei contra la desintegració social; l'educació integral, que no es redueix a una simple transmissió d'informació amb l'objectiu de produir guanys, la salut, que ha de buscar el benestar integral de la persona, incloent la dimensió espiritual, essencial per a l'equilibri humà i una sana convivència, la seguretat, en la convicció que la violència només es pot vèncer partint del canvi del cor humà.

Voldria dir una última cosa. Aquí, com en tot Brasil, hi ha molts joves. Estimats joves, vostès tenen una especial sensibilitat davant la injustícia, però sovint se senten defraudats pels casos de corrupció, per les persones que, en lloc de buscar el bé

comú, persegueixen el seu propi interès. A vostès i a tots els repeteixo: mai es desanimin, no perdin la confiança, no deixin que l'esperança s'apagui. La realitat pot canviar, l'home pot canviar. Siguin els primers a tractar de fer el bé, de no habitar al mal, sinó a vèncer. L'Església l'acompanya oferint-los el do preciós de la fe, de Jesucrist, que ha "vingut perquè tinguin vida i en tinguin a desdir" (Jn 10,10).

Avui dic a tots vostès, i en particular als habitants d'aquesta Comunitat de Varginha: No estan sols, l'Església està amb vosaltres, el Papa està amb vosaltres. Porto a cada un de vosaltres en el meu cor i faig meves les intencions que alberguen en el més íntim: la gratitud per les alegries, les peticions d'ajuda en les dificultats, el desig de consol en els moments de dolor i sofriment.»